

Kommuner i landdistrikter og yderområder, udligningsordningen og opgørelsen af uddannelsesstatistikken

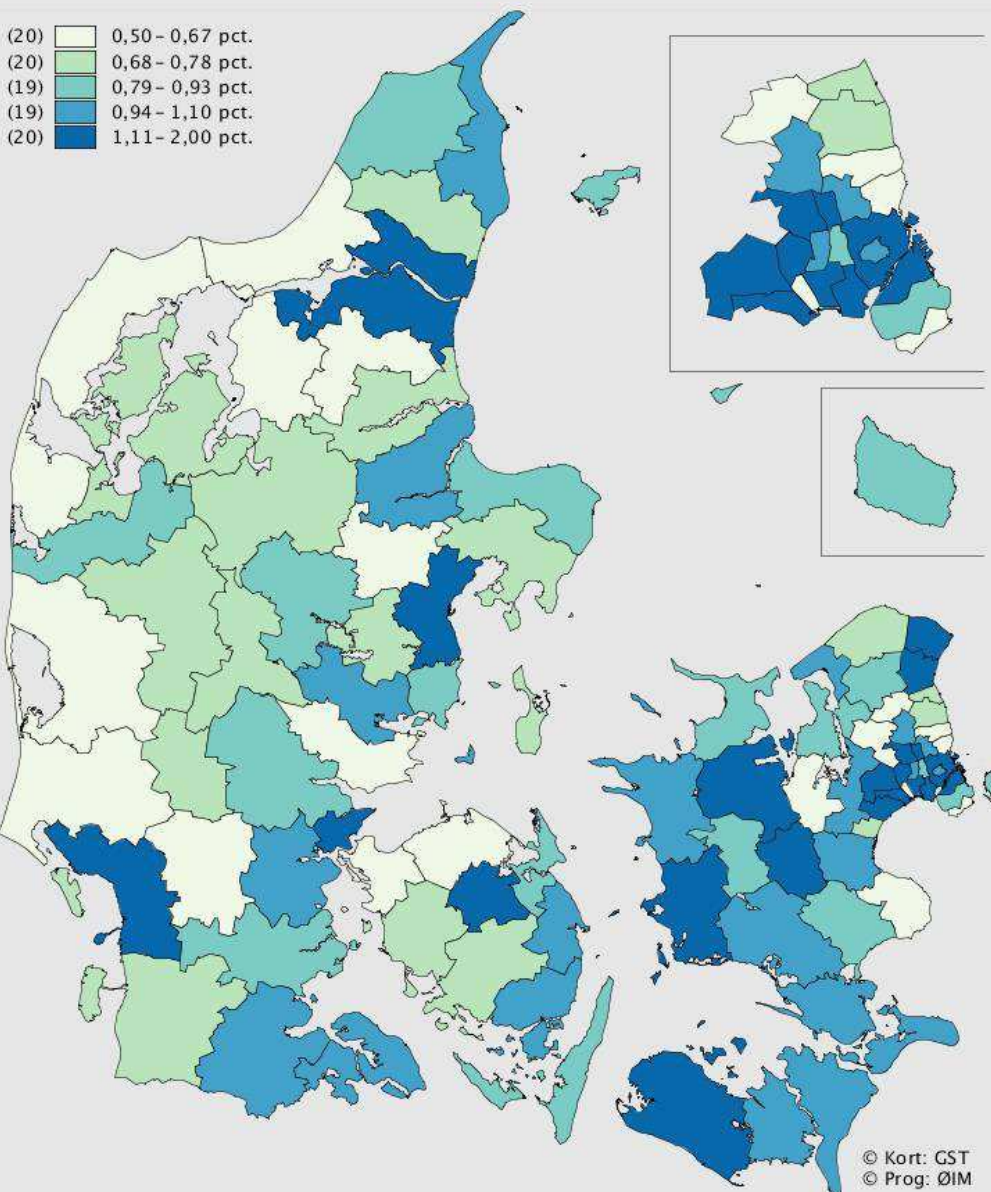
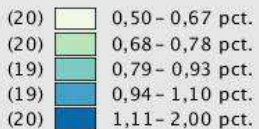
Social-, Indenrigs- og Børneudvalgets åbne høring

9. februar 2019

Niels Jørgen Mau Pedersen, VIVE

Udligningsordningernes betydning for forskellige kommunetyper

- Udligning af afgørende for kommunerne
- På nogle områder reelt krav om ensartet serviceniveau
- Eksempelvis på overførsler

- Forholdene ændres over tid
- For ”**land-/yderkommuner**” er det socioøkonomiske udgiftsbehov vokset meget
- Men slår også igennem i udligningen

© Kort: GST
© Prog: ØIM

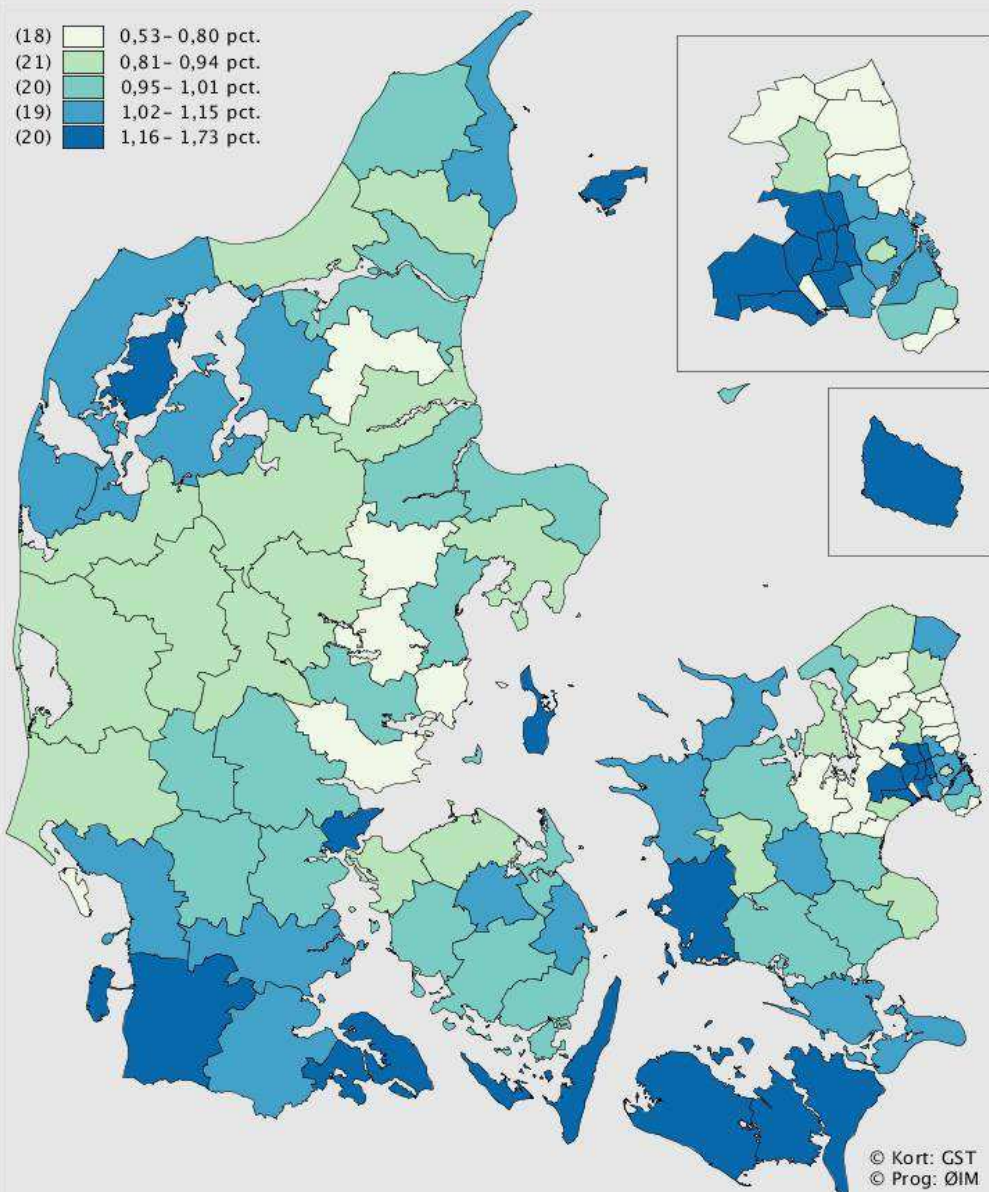
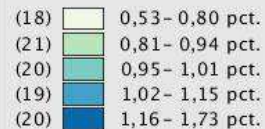
Statistisk metode: 5 lige store grupper
Antal valgte kommuner: 98
Gennemsnit: 1,00 - Enhed: pct.
Data trukket d. 30/1-2019, kl. 22:02

© Datakilde(r): OIM
© Kort: Geodatastyrelsen/ØIM
© Databearbejdning og program: ØIM

Socio
økon
omisk
in-
deks
1996

Socio
økon
omisk
in-
deks
2018

© Kort: GST
© Prog: ØIM

Statistisk metode: 5 lige store grupper
Antal valgte kommuner: 98
Gennemsnit: 1,00 - Enhed: pct.
Data trukket d. 30/1-2019, kl. 22:00

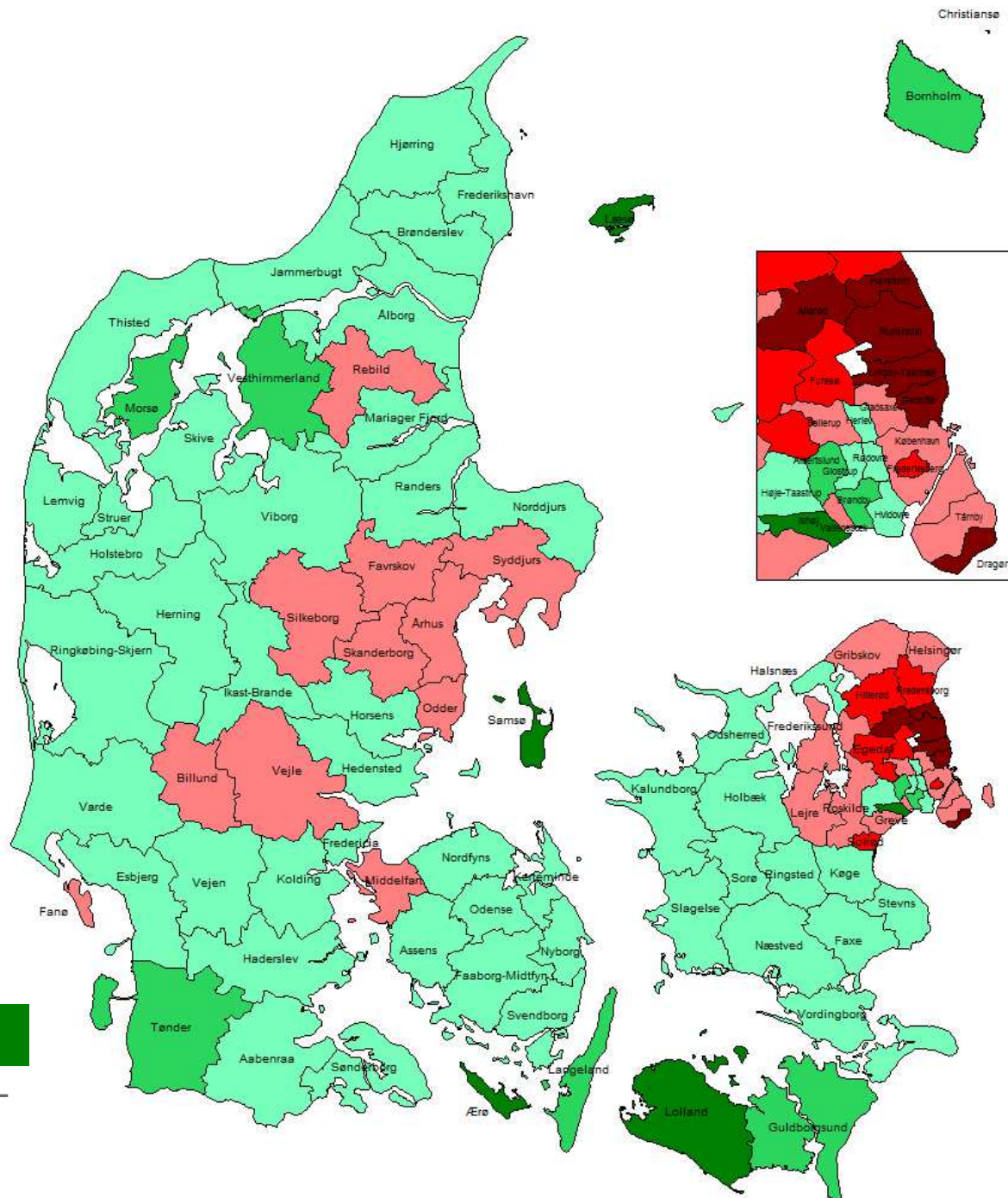
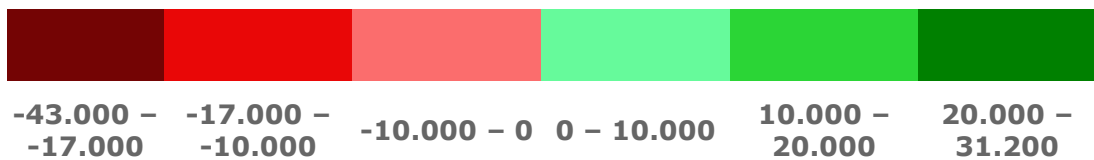
© Datakilde(r): OIM
© Kort: Geodatastyrelsen/ØIM
© Databearbejdning og program: ØIM

Gennemslag i udligningen:

Tilskud-udligning kr. pr. indbygger
– afvigelse fra landsgennemsnittet
2019

Kilde: Økonomi- og
Indenrigsministeriet: Kommunal
udligning og generelle tilskud,
2019, Noegletal.dk samt egne
beregninger

Det socioøkonomiske indeks (1)

- Vigtigt element i målingen af kommunernes udgiftsbehov
- som indgår i udligningen
- Det er **ikke** nogen præcis måling
- Men benytter alene nogle **indikatorer (proxy, tendensmåling..)**

Det socioøkonomiske indeks (2)

- Derfor vil det socioøkonomiske indeks
- - især enkelte udgiftsbehovskriterier -
- give **urimelige resultater** for enkeltkommuner
- Men må ses i lyset af det højere formål: at muliggøre udligning der set **i sin helhed** udjævner de økonomiske vilkår mellem kommunerne
- Fx boligkriterier versus kriterier vedr. lav uddannelse

- Men udgiftsbehovskriterier skal **løbende ajourføres** under hensyn til:
  - bedre statistik
  - nye opgaver
  - kriteriernes påvirkelighed

Udlændinges uddannelsesniveau – fejl eller forbedring?

- (Som ikke-jurist) Der er **ikke** tale om nogen fejl i statistikken eller i udligningen
- Jørgen Elmeskov, rigsstatistiker i en klumme (29/5-18): ”(...) På den baggrund er der for os ikke tvivl om, at de nye tal er et fremskridt i forhold til de tidligere, forældede tal. (...)”. Det lyder ikke som en ”fejl” ...
- Flere lignende eksempler på forbedringer der er ændret **fremadrettet**:
  - Au pair
  - Udligning vedr. kommuner med højt strukturelt underskud
  - Revision af alderskriterierne i den demografiske udligning
- Der er klart nok tale om en forbedringer der skal føre til ændringer
- Men hvilke?

Hvordan reagere på forbedret statistik om udlændinges uddannelsesniveau?

Flere principielle muligheder -

- Fastfryse kriteriet på historisk værdi til en bedre statistik er klar – eller tage kriteriet i brug straks?
- Antage at kriteriet fortsat er relevant – eller afvikle nye statistiske analyser for at tjekke kriteriets vægt og virkning?
- Overveje om kriteriet har tilstrækkelig kvalitet og lødighed til brug i udligningen? Hvis ikke kunne udlændinges uddannelsesniveau udelades fra kriteriet (jf. Finansieringsudvalgets rapport)

Fremtidige muligheder

- Grundig analyse af befolkningens bevægelser – trends og tendenser
- Behov for mere præcise kriterier – om muligt
- Muligvis også behov for nye metoder
  - individbaserede?
  - baseret på mindre enheder end en kommune?
  - muligvis anvendelse af nye statistiske metoder
- Systemets grundlag bør være tillidsbaseret – pas på med at gøre kommunernes dataindrapportering til en del af en strid